

TÌNH THÁI TỪ

Bài tập

1. Bài tập 1, trang 81 – 82, SGK.
2. Bài tập 2, trang 82 – 83, SGK.
3. Bài tập 3, trang 83, SGK.
4. Bài tập 4, trang 83, SGK.
5. Bài tập 5, trang 83, SGK.
6. Cho biết nghĩa của các tình thái từ. Dùng tình thái từ có nghĩa đó điền vào chỗ trống trong câu.
 - a) Tình thái từ biểu thị sự lễ phép
– *Cụ gọi cháu đến có việc gì /.../ ?*
 - b) Tình thái từ biểu thị thái độ thân mật đối với người đối thoại
– *Mẹ ở nhà, con đi /.../ !*
 - c) Tình thái từ biểu thị thái độ nghiêm nghị hoặc gắt gỏng khi hỏi
– *Nói mãi mà vẫn thế /.../ ?*
 - d) Tình thái từ biểu thị sự miễn cưỡng
– *Con đã nói thế thì cha mẹ phải thuận theo ý của con /.../.*
 - e) Tình thái từ biểu thị sự nhấn mạnh ý kiến riêng của mình trái với ý kiến của người đối thoại
– *Con không đi ở đâu, u cho con ở nhà với u /.../.*

Gợi ý làm bài

1. Trong bài tập này có các cặp từ đồng âm nhưng khác nghĩa, khác từ loại. Ví dụ : *nào* ở câu (a) là đại từ, còn *nào* ở câu (b) là tình thái từ.

Hãy ôn lại kiến thức về chỉ từ, đại từ, quan hệ từ ; so sánh với tình thái từ để làm bài tập này.

2. Có thể dùng phương pháp so sánh câu có tình thái từ và câu không có tình thái từ để tìm hiểu ý nghĩa của tình thái từ. Ví dụ :

– *Bác trai đã khá rồi **chứ** ?*

– *Bác trai đã khá rồi.*

Chứ là tình thái từ dùng để hỏi (khi ít nhiều đã khẳng định về điều nêu ra để hỏi, tựa như hỏi chỉ là để khẳng định thêm).

3. Hãy tìm hiểu kĩ ý nghĩa và cách dùng của các tình thái từ này trước khi đặt câu. Có thể tra từ điển để hiểu nghĩa và cách dùng các từ này.

4. Khi tạo câu nghi vấn, cần tùy theo quan hệ giao tiếp với người nghe để lựa chọn tình thái từ thích hợp.

– Với thầy (cô) giáo, khi hỏi, học sinh cần dùng tình thái từ thể hiện thái độ kính trọng.

Ví dụ : *Thưa thầy, thầy có mệt không ạ ?*

– Với bạn bè, cần dùng tình thái từ biểu thị sự thân mật, gần gũi.

Ví dụ : *Bạn đọc xong cuốn tiểu thuyết này rồi à ?*

– Với bố mẹ, cần dùng tình thái từ thể hiện sự kính trọng mà gần gũi.

Ví dụ : *Có chuyện gì thế hả mẹ ?*

6. Chú ý yêu cầu về nghĩa của tình thái từ, liên hệ với nghĩa của toàn câu, với hoàn cảnh giao tiếp để tìm tình thái từ thích hợp.